

Vredništvo:

na Travniku št. 277. l. nadstr. (ono skrbi tudi za razpoliljanje lista).

Prejemajo se za plačilo vsakorina oznčila tudi v neslovenskem jeziku.

Plača se za vsako natisno vrsto 5 kr., če se oznani samo enkrat natisno, če dvakrat, 8 kr., če trikrat, 10 kr. s. v. — Povrh tega še vsak krat 30 kr. za štompelj.

DOMOVINA.

Izhaja vsak petek.

Naročnina s poštnino vred znaša za celo leto 2 gold., za pol leta 1 gold.

Naročilna pisma in reklamacije naj se pošiljajo vredništvu.

Posamni listi se predajajo v Gorici pri bukvarji g. Solariju na Travniku po 3 solde.

L I S T

posebno za primorsko-deželne, pa tudi sploh slovenske zadeve.

ČRTICA IZ DOMAČE CERKVENE ZGODOVINE.

Križanska vojska *) zoper naše Kobaridce.

V letopisih našo goriško deželo nahajamo celo eno „križansko vojsko“. Vnela se je ta vojska zoper Kobaridce, o katerih pravi veri dandanašnji gotovo živa duša ne dvomi. Kaj je pa neki bilo? Nek Minorit in verosodnik (Inquisitor) za Benečijo in Friulsko z imenom Frane Clugia, je, ko je v verskih zadevah po oglejski nadškofiji potoval, v Kobaridu na take verske zmotne zadevi, da je začel v Cividadu 16. avgusta 1331 križansko vojsko pridigati, da bi omenjene zmotne odpravil. Vspeli njegove pridige je bil dober; vzdigne se res iz Cividada krdela vernih z verosodnikom Clugia-em na čelu proti Kobaridu (Cavorotim), kjer so — tako govori stari letopis — „brežštevili Slovani med gorami neko drevo in studenec pri drevesu kot božanstvo molili“. Drevo, ukaže verosodnik izruti in studenec s kamenjem zafakniti. To je vse, kar se da o tej za našo deželo gotovo zanimivi dogodbi posneti. Nastane pa zdaj vprašanje: kaj da si imamo o omenjenem drevesu in studencu misliti? Denimo, da je imel goreči inkvisitor ves vzrok Kobaridce z najostrejšimi cerkvenimi pripomočki in naredbami karati, pozdava se nam pa vendar, da je mož kobaridsko krivo vero napačno tolmačil in eno reč za drugo vzeti. Zakaj, ko bi bili oni „brežštevili“ Slovani v Kobaridu res „drevesu“ in „studenču“ božjo čast izkazovali, ne bi bili krivoverci; ampak malikovavci; zoper malikovavce pa ni bila navada rabiti kazensko in strahovavno cerkveno pravico, ampak pošiljati med nje misijonarje — pohlevne oznanovavce svetega evangelija. — Ni torej verjetno, da so naši gorjani drevo molili; po vseh okolnostih se da marveč soditi, da je šlo tu le za krivo vero. Kakšno pa neki? —

Za patriarhom Paganom Turjanom (1319—1332), je bila oglejska cerkev dve leti vdova; l. 1334 pa je nastopil zveličani Bertrand, goreč in jako marljiv in delaven mož; ki je skoraj vsako leto cerkvene zborove sklicaval. Sklepi teh zborov so se razun enega vsi zgubili; ravno ta pa je v tej zadevi, o kateri govorimo, prav važen. Posname se namreč iz njega, da za Bertranda ni bila še do čistega izginila ločina (sekta) katarov, temuč, da se je še nahajala tu pa tam po ško-

*) „Križanske vojske“ so imenovane prav za prav goriča prizadevanja zahodnih kristjanov od 11. do konca 13. stoletja, sveto deželo Palestino nevarnim Muhamedanom (Turkom) vzeti. V pripodolnem pomenu pa se je reklo „križ pridigati“, ali „k križanski vojski spodbujati“ kadar je sv. cerkev svoj glas povzdignila zoper kakršno koli krivovero doma in tujih krajev. V tem pomenu rahlo in besedo „križanska vojska“.

fijski oglejski. Teško, da se motimo torej, ako si mislimo, da so bili Kobaridci, zoper ktere se je bil vzdignil goreči Clugia, tej katarski krivoveri plemeni in da jim drevo ni bilo božje bitje, ampak da si so tu pod tem drevesom le zbirali k posebni svoji službi božji. Katarji, to je, čisti (po italijanski *gazzari*) so se imenovali privrženci raznih verskih odcepkov, n. pr. (iz starejših časov) Montanistov, Novacijanov, Manihejev (h katerim je spadal nekaj časa pred spreobrnjenjem tudi sv. Avguštin) in v srednjem veku zlasti Albigjanov. [Iz besede „katar“ izpeljujejo nekteri nemško besedo „Ketzer“ (t. j. kršanski krivoverec)]. Imá katarji (po grški: *katharoi* = čisti) so prilastovali krivoverci namim sebi; pravoverci pa so jim v raznih krajih razna imena dajali, tako postavimo v Italiji Patavini ali Paterini, na Francozskem Turlipinci ali pa Bulgari. Ker so glavno svoje gnezdo na južnem Francozskem v mestu Albi imeli, zato so jim rekli tudi Albigjani. To pa, da so imeli priimek „Bulgari“, kaže, da moramo njihove zibelki na slovanskem Bulgarskem (ali v Makedoniji), jutrovem delu sedanjega evropskega Turškega iskati. Tjo nas zavračajo tudi njih verski nauki; po katerih so Albigjani nekako sorodni gnostiško-manihejskim Pavlicijanom (v Bulgariji). Pot na Francozsko je našla ta krivovera skozi oglejsko škofijo in goranjo Italijo, koder se je bila naglo zaplodila. Tudi po zahodni Nemčiji se je bila razširila. Izvirek svoj pa je imela ta kriva vera v tem, da so začeli premišljevat; od kod vse zlo na svetu, bodisi dušno ali telesno? Imeli so o tem abotne zapopadke, kakor tudi o odrešenju. Veči del naj važnejših kršanskih resnic, kakor p. nauk o prs. Trojici, večvečenju, odrešenju, vstajenju itd. so zametavali; tako tudi niso hoteli nič vedeti o zunanjih cerkvenih rečeh, kakor n. pr. o bogočastju, o sakramentih itd. — „Odrešenja“ so iskali v prenapetem zatajevanju: prepovedano jim je bilo v zakon stopiti, svetno posestvo imeti, vojskovati se, živati ubiti ali jesti itd. To pa samo višemu redu ali izvoljencem njihovim.

Da si ravno pa je bila ta vera tako neumna, bila se je vendar sosebno na južnem Francozskem tako vkoreninila, da se je bilo bati, da ne bi vso pravo keršansko omiko spodrinila. Papež Inocenc III. si je želó prizadeval za spreobračanje Albigjanov, izprva z lepa; pottle, (ker so bili albigjanski plemenitaši papeževega poposlanca umorili), sta jim papež in kralj francozski vojsko napovedala (1209), v kateri ni bilo vse, zlasti na strani francozkega kralja, kakor bi se bilo spodobilo; vojska je bila na zadnje bolj politiška, kot verska; končala se je l. 1227. Zoper Albigjane se je pozneje vpeljala tudi tako imenovana inkvizicija (preiskava v verskih zadevah tudi brez tožbe); poprej pa že je bil zoper te krivoverce ustanovil sv. Dominik l. 1215 pridigarški red (red Dominikanov).

K tej sekci so tedaj brž ko ne spadali naši Kobaričci.

Vselej in povsod, kedar so jo kaka kriva vera kje vgnjezdila, so gledali cerkveni oblastniki posebno na duhovščino, da ne bi ji z nespodobnim vedenjem pot pripravljala in gladila. Tako sahajamo tudi v zgoraj omenjenih zbornih sklepih mnoge na se merilne sločb, ktere kažejo ob enem tudi stančaj onega časa. *)

DEŽELNE ZADEVE.

o deželno-denarstvenih (finančnih) zadevah poknežene grofije goriške in gradiške.

(Glej list 14. 15. in 16.)

IV.

Zemljiščno-odvezni zalog (Grundentlastungsfond).

(Dalje in konec. — Glej list 16.)

a. Dohodkov.

Od obdačencev. (zavezancev)

1. na stara bukvice

	nabranih:	še na dolgu ostalih:
kapitla	139 g. 56 k.	5476 g. 98 $\frac{1}{2}$ k.
obresti	260 „ 98 $\frac{1}{2}$ „	8587 „ 04 „
2. na nove bukvice		
kapit.	24.526 „ 67 „	368.435 „ 78 „
obrest	19.457 „ 60 „	42.390 „ 26 „
3. Zamudnih obresti od zneskov pod št. 1 in 2, ki so bili prepoznano plačani	2389 „ 96 „	— „ — „
od države.		
4. Kapit. nji po postavi za tretjino ugotovljenega	— „ — „	609.654 „ 95 „
5. obresti od tega kapit. in za stroške pod št. 4 in 5 (glej stroške)	30.182 „ 62 $\frac{1}{2}$ „	72.097 „ 21 „
od države.		
6. za landemije (laslinske spremembe)		
kapit.	— „ — „	124.849 „ 10 $\frac{1}{2}$ „
obrest	6242 „ 31 „	288 „ 93 „
7. tirjavnega kapit. ki ga državni zalog povračuje	4318 „ 62 „	139.449 „ — „
8. Obresti od tega kapit.	7135 „ 06 $\frac{1}{2}$ „	1162 „ 07 $\frac{1}{2}$ „
9. raznih dohodkov	65 „ 55 „	9 „ 70 „
11. medčasnih dohodkov	51.639 „ 33 „	7018 „ 16 $\frac{1}{2}$ „
12. gotovine o začetku leta	1673 „ 55 $\frac{1}{2}$ „	
13. zneskov omenjenih pod št. 1 in 2 po davk. uradnih letu		

*) Mikalo bi gotovo pravce „Domevinine“; ako bi kdo, ki je z okolnostmi kobaridskimi seznanjen, skušal porvedeti, ali so se v teh rečah še kakšna ustna sporočila ondot ohranila. Piz.

1864 potirjanih in do l. 1865

zalogu izročeni 4485 „ 85 „

skup 146.467 g. 77 k.

M. Ako so odpravljajo znaki ravne omenjene kate, ki so bili l. 1865 potirjani, pa šole l. 1866 v gotovem zalogu izročeni od 3042 „ 59 $\frac{1}{2}$ „ in so ob enem zastankom pristavajo 3042 „ 59 $\frac{1}{2}$ „

snažajo vsi do-

hodki 143.425 „ 17 $\frac{1}{2}$ „

gotovina konec leta pa 1554 „ 46 „

Promoženje tega zaloga obsega konec

leta še 1.383.766 g. 23 $\frac{1}{2}$ k.

b. Stroškov:

Tistim, ki imajo do tega pravico:

1. za odškodnino

	plačanih:	še za plačati:
kapitla	239 g. 73 $\frac{1}{2}$ k.	279.294 g. 52 k.
donoskov	15.285 „ 11 „	8.015 „ 39 $\frac{1}{2}$ „

2. za landemije

kapitla	— „ — „	18.348 „ 05 $\frac{1}{2}$ „
donoskov	667 „ 27 „	— „ 30 $\frac{1}{2}$ „

3. za že izdane obligacije, ki so bile izročene ali po borzni ceni nakupljene

23.493 „ 75 „	1.059.492 „ — „	
obresti po 5%	54.131 „ 42 $\frac{1}{2}$ „	8.742 „ 17 „

4. deželne komisije za odkup in uravnavo zemljišnih aluzinost

4120 „ 88 „	188 „ 30 $\frac{1}{2}$ „	
5. krajnih takih komisij	9636 „ 62 $\frac{1}{2}$ „	116 „ 35 „
6. povračila in drugi stroški	3 „ 37 $\frac{1}{2}$ „	— „ — „
7. medčasni stroški	34.542 „ 54 $\frac{1}{2}$ „	18.009 „ 64 $\frac{1}{2}$ „

Vsi stroški snažajo skupaj 142.070 „ 71 $\frac{1}{2}$ „

vsil zastanki pa 1.387.206 „ 74 $\frac{1}{2}$ „

Pristavlja jim poprej razkazano končno premoženje od 1.383.766 „ 23 $\frac{1}{2}$ „

se pokaže končen primanjkljaj od 3440 „ 51 „

Poglejmo pa zdaj malo nazaj, to je, le eno leto, in našli bomo, da je konec l. 1864 po odbitih na dolgu ostalih stroških premoženja še za ostajalo. Denarstveni stan tega zaloga

je tedaj leta 1865 oslabele za celih 8073 „ 14 „

Vzrok temu so pa narveč le obteženi, ki so jeli leta 1864 z plačilom zaostajati. Taki zaostanki so dorasli že l. 1865 na blizo sto tisuč gold. Gospodarstvo, ktero je bilo pred računom že omenjeno, ni se moglo tedaj več pospešavati, in od tistega časa se ni

kupila po borsni ceni nebedna obližnija več. Ako pridno je obteženi bolj redno svoj dolg temu zalogu poplačavati, se bo pri dobrem gospodarstvu poprej dokazal pomankljivej kmalu zgubil.

Drugi del tega računa zadeva obligacijako manipulacijo, in ker bi znalo toliko številke marsikteroga le dolgočasovati, se bo tukaj le prav ob kratkem omenilo, da se l. 1865 taki doneski znašali 248.317 g. 62 k. in datki pa le 94.628 „ 62 „ in da so je zemljiščno-odveznih obligacij do konca meseca decembra 1865 za 1,354.070 gold. star. den. izdelalo.

Preudarek za leto 1867.

Stroški:	gld.—kr.	Dohodki:	gld.—kr.
1. Za upravnne stroške	10212	<i>Obdajenci imajo plačati</i>	
2. Plačavanje kapitalov:		1. Na plačavanje kapitalov	21480
a. po izrečkanju	24150	2. Plačavanje donoskov	14150
b. po nakupovanju po		3. Zamudne obresti in	
herbi ceni	18929	drugi prihodki	5650
3. Kapitalski zneski, ki se		<i>Davila plača</i>	
imajo izplačevati pri po-		4. Obresti od kapil. nji	
ravnavi	500	naloženega in upravne	
4. Donoski prejemnikom	59900	stroške	48000
5. Odškodba za lavdemije	6197	<i>Država plača</i>	
		5. Odškodba za lavdemije	8054
		6. Tirjavnih kapitalov	4767
		7. Obresti od teh kapit.	6687
Skup	116888	Skup	116888

Ker prostora primanjkuje, omenil sem ta preudarek le po glavnih predelih, in kaj da vsi ti obsegajo, si že bralec lahko po računovem kopitu tudi nekoliko sam razjasni. Poglavitni namen pri tem preudarku mi pa je, za leto 1867, razjasniti vzroke prikladov na davke, ki se morajo temu zalogu poplačevati.

Tisti del odškodnega kapitala namreč, ki spada po določbah, ki so prijale v zadevah zemljiščno-odvezo na svetlo, na našo deželno, znaša konec l. 1865 čez 600 tavžent gold. (glej v računu št. 4 med dohodki!) in današnja deželni stroškov za obresti na leto več kot 80 tavžent gold. Te letne obresti, kakor tudi upravni stroški deželne komisije za odkup in uravnavo zemljiščnih služnost v Trstu in okrajnih, takih komisij v Gorici, Tominu in Bovecu, ki so preudarjeni pod št. 1 na 10212 gld., se plačujejo s prikjadi na davke. Za vse to je med dohodki pod št. 4 preudarjenih 48 tavžent gold. in se bodo dobivali po prikjadih na davke, od katerih se bo v tekočem letu 1867 po 12 gld. od sto ali 12 kr. *) od gold. v ta namen za zemljiščno-odvezni zalog pobiralo. Ti so tedaj vzroki, zakaj tudi tisti, ki so že ves grajšinski davek poplačali, vedno še take prikjade plačujejo. Ako bi bile omenjene komisije že svojo nalogo spolnile, bi se bili njih stroški lahko na poplačevanje kapitala deželi naloženega obračali. Tako bi se s kapitalom vred obresti in o svojem času tudi prikjadi zmanjševali. Videant consules! Prihodnjič bomo začeli deželni zalog razpravljati; za zdaj — z Bogom!

Podbrežan.

DOMAČA ZGODOVINA.

Tominski punt leta 1713. **)

(Posl. J. K.)

Sedem let pred tem puntom se je bil po vsi gorški grofiji davek na meso in vino vpeljal tako, da je prišlo 5000 gold. na vino, 7000 pa na meso. Ali ta po-

*) V več drugih deželah znaša ta prikjad od 20 do 40 0/0. Mi smo le pri nar boljših.

**) Zgodopisec gorški Morelli v svoji „istoria della Contea di Gorizia“ le memogrede to dogodbo omenja; v nastavkih Dellabonovih knjižnici zgodovini nekaj več o njej nahajamo; obširen popis tominskega punta se bere v „Lunari di Gorizza“ od l. 1858; posnet je menda iz spornih kapitalov („memorie contemporanee“) pisarje rodovine Dragonja.

stava slavnega deželnega predstojništva, ni zaželenega vspeha imela; bodisi, da je krotkost davkarjev temu kriva bila, ali pa da se je zdela podložnim naložena butara pretežka. Davka od mesa niso hotli Tominci nikdar odrajtavati, ed vira se pa morali radi ali neradi costnino (ranto) plačevati, če so ga hotli domu spraviti. Da bi se zastali dolg iztirjal in za naprej zmešnjava v okom prišlo, so davkarska opravila nekemu Bandelu izročili. Ker pa ni Bandel toliko premogel, da bi bil potrebno kavcijo pri sl. kameri *) vložil, so je B. C. T. zanj poroka postavil.

Ta novoizvoljeni davkar bil je kaj oster. Nikomur ni prizanesel; ni gledal ne na stan ne na premoženje; kdor se mu ni vdal, kaznoval ga je. Ta kazen je zadelo celo kapitana, nune in OO. Jezuite. Pa vsestranska pazljivost v tem poslu mu je tudi veliko koristila v materialnem obziru. Sva borovih starišev je v štirih letih tako obogatel, da se je po šegi naj večje gospode oblačil, posebno pa žona njegova, ki je v dragocepi noši naj imenitnejše dame (gospe) prekosila. Da ni bilo to ljudstvu po godu, nme so samo po sebi. Dolžili so ga odrtije. Sploh so po celi grofiji godrnjali in tarnali, da to nikakor ne gre, da bi oni stradali, drugi pa od njih žuljev sijajno živeli.

Pa ker ni mogel Bandel povsod sam vsega opravljati, si je nekaj pomagalec najel, ki so ga nadomestovali ali pa s svetom podpirali. Število takih pomagavcev je od dne rastle, kajti nihče se ni tega posla branil, ker je dobro vedel, da bode pri tem obogatel. Ti najemuiki so sopet svoje namestnike imeli in tako je davkarjev vse mrgolelo. Nikjer ni bil človek varen; povsod so mu bili tej oderubi za petami. Zato je pa tudi nejevolja ljudstva od dne do dne bolj rastle. Obrakovali so jih skoro vsi, da je groza. Pitali so jih s „pijavkami in oderubi“.

Naj trdovratnejše med vsemi so se pa, kakor smo že omenili, Tominci tej zapovedi vstavljali. Ker so bili že nekaj let sem s davkom na dolgu, sklene Bandel jim konje vzeti, kedar po opravkih v mesto pridejo, kar se je tudi zgodilo. Ko so s soljo memo šli, da jim konje z vrečami (zaklji) vred na grad zapreti.

Predeu se jim je ta nesreča pripetila jim je že Bandelov brat, fajmošter na Šemviški gori prigovarjal, naj se pravici vdajo in vse, kar je še krivega, poravnajo. Pa besede njegove so bile bob ob steno. Tominci so se razjezili, ter so ga s fare spravili z opazko, naj se nikdar več ne prikaže, če ne, da mu bode še hujša pela.

Tomincem je novica o nesreči sorojakov brž kri razgrela. Mahoma se jih zbere 500 ter se oboroženi z dolgimi lesenimi palicami na pot v Gorico napravijo. Pri solkanskem pokopališču (britofu) se ustavijo.

Ko solkanski župan vporno drhal zagleda, odri ne nevtogoma v Gorico ter grofu Leopoldu Adamu Strassoldo-u, takratnemu cesarskemu namestniku vse razodene. Na to se glavav z dragoni in 40 mušketeriji v Solkan odpravi in stanovanje pri nekem tamošnjem velikašu vzame. Poslal je v svojem imenu dva mušketerija k prišlim Tomincem ter jih je dal vprašati po vzroku prihoda. Odgovorijo jima, da čakajo, da se izpustijo vjeti rojaki. Na njuno prigovarjanje, naj javno razodenejo željo svojo, ker jim nazoči glavav gotovo pravice ne bode kratil, kratko odgovore, da šele takrat povedo, kje jih čevelj žuli, kedar se z vjetniki osebno razgovorijo.

Ker konjikov le še ni hotelo nazaj biti, podá se namestnik dolzega čakanja že sit osebno k njim; spremljali so ga dragoni in druzi vojaki. Pa tudi njegovo besede niso zaželenega vspeha imele. Glavar veli vojakom, naj jih razkropijo in v zapor denejo. Na to ja-

*) T. j. Ansdai urad.

mejo streljati in po njih mahati. Večina sbešil v krivo-
 nad Volkanom, 25 so jih jo pa vdalo in na grad odpel-
 jati pustilo. Da so vojake z namestnikom yred pisano
 gledali, se da lahko misliti, pa dani besedi, da se ne bo-
 de nikomur nič žalega storilo, zaupaje so brez mrmanja
 sramoto trpeli. (Dolje prik.)

DOMAČE VESTI.

a. Cerkvene.

Iz Gorice. Minul je naš sveti teden s svoji-
 mi resnobnimi, v srce segajočimi cerkvenimi obredi;
 utihnili so milotuzni glasi, ki so se odmevali po naših
 svetih vežah; z odrov razlega se zdaj veselohrumna
 godba in raznaša veličastni „Alolujja“, ki ga letos tu-
 di pomladanska natura tako čvrsto podpira, po krasno
 okinčanih cerkvah, in v malo dneh bomo že zopet na
 kolovozu vsakdanjega cerkvenega življenja. Ene reči
 pa, ki smo jo letošnji veliki teden tu v mestu doživeli,
 li, ne pozabimo tako precej. Dolgo se budo nam bilo
 na spomina in srca strane letošnje žalostnice v Veliki
 cerkvi. Večkrat slišimo reči, da ni ga glas, da bi slo-
 vski glas prekosal. Da je to res, potrdili so nam 4
 naši bogoslovci s svojimi čudovito ubranimi glasi. Davno
 že slovi naših bogoslovcev krasni četverošpevi; čudili
 smo se mu že pri raznih priložnostih, ali do take sto-
 pinje miline in vglajenosti niso menda še pevel dopo-
 li. Le en glas je šel te dni po mestu: Tako glas si
 moramo za mesto ohraniti, naj stane kar hoče. Da z
 sedanjim „kirije-elejsonjem“ več ne gre, da jo tre-
 ba cerkveno petje na vsak način povzdigniti, v tem
 so zvedenci in nezvedenci že davno edinih misli. Dru-
 zega pripomočka pa ni, kot da si poiščemo dobrih gla-
 sov, kjer so, in da si prizadenemo prikupiti si jih in
 ohraniti. Vse je mogoče, ako se hoče. Torej prvov-
 sta dva, gosp. Franc Smrekar (mašnik) in gosp. Janes
 Trepav (tudi skladatelj) naša diocезana, v IV. tečaju;
 gg. Jož. Potokar in Juli Wardo pa Tržačana, III. teča-
 ja. Kaj, ko bi se našima dvema pristojna služba v Gorici
 poslovala? „D.“ je tu le organ občenega mnenja in mi-
 sli, da se ne moti, ako zagotavlja, da bi tudi hvalež-
 nost meščanov željam njihovim bila primerna, ako bi se
 naši pr. predpostavljeni na to prošnje o svojem času
 milostljivo ozrl. Glasi kakor n. p. Smrekarjev tenor,
 ne rastejo v vsaki hosti; in ako za posvetni oder z
 Diogenesovo svetilnico takih glasov iščejo, zakaj bi se
 mi ne prizadevali, pridobiti jih za — Božjo čast!

b. Raznoleté.

Nj. c. k. apostolsko veličanstvo je blagovolilo z
 najvišim lastnoročnim pismom od 18. t. m. namestnika
 vojvodstva kranjskega, **Edvarda barona Bach-a** imeno-
 vati namestnika za Trst in Primorsko. *)

— **Železnica s Korškega čez Predel na Gorico**
 in Trst je določena. To veselo novico je prinesla tista
 tržaska deputacija, ki je bila šla no davno poganjat
 se za njo na Dunaj.

— 1. maja se preseli **Čilavica začasno v Svoboda-**
 vo (Štancelj-novo) hišo poleg cerkve sv. Ivana. — Do
 15. junija bo že najeto lepo novo stanovanje v Scalot-
 tari-ovem poslopju prazno.

Kranjsko.

Za **deželnega poglatarja** v Ljubljani je namesto
 bar. Bacha, kateri pride v Trst, imenovan bivši pod-
 predsednik **namestništveni v Trstu, Sigmund Conrad**
 plem. **Eybesfeldski**.

*) Baron Ed. Bach je brat nekdanjega ministra Bacha, sedanje-
 ga poslanca na papeškem dvoru v Rimu. Bil je naš sedanjí namestnik,
 praden je prišel v Ljubljano, poglatar gotanje Avstrije v Ljubljano v Fr.

POLITIŠKI OGLED.

Državni zbor za neogerske dežele je s cesarskim
 patentom od 20. t. m. sklican za na 20. dan maja. Med
 tem bomo se pazljivo ozirali na **hrovaški zbor** v Zagreb,
 kateri se snide 1. maja. **Ogerski zbor** bo obravnaval v
 kratkem nekatere odločke v postavah leta 1848. Cesar
 je namreč Ogtrom vse, kar so hoteli, dovolil s tim, da
 odpravijo iz omenjenih postav (ktere ho že l. 1848 bi-
 la krivo punta ogerskega) tiste člene, kateri bi utegnili
 cesarstvu posebno nevarni biti. Spada pa sem zlasti
 troje reči: **Ovreči** se morajo vse tiste določbe, ki zade-
 vajo **Palatina** *), njegovo čast in oblast; odpraviti se
 ima **narodna straža** (kakoršno smo imeli tudi pri nas
 l. 1848), ktero bi Ogrji po omenjenih postavah smeli
 imeti, in tretjič: privoliti mora zbor v to, da naj ima
 cesar pravico, zbor razpustiti, tudi če ni še donarskih
 pripomočkov (preudarka) za državno gospodarjenje na-
 slednjega leta dovolil. (To pravico imajo namreč pov-
 sod dobro vredjeni zbori, da ministerstvu vsakrat za
 ono leto naprej odločujejo, koliko in za ktere potrebe
 da smejo odkazani donar potrositi). Vse to in še mar-
 sikaj družega v postavah l. 1848 ho og. zbor, ko se
 zdaj po praznikih snide, pregledaval in primerno po-
 pravljaj. — **Važnejše kot naše notranje zadeve, so te**
dni zunanje. Med **Francosom** in **Prusom** bo gotovo voj-
 ska, negotovo pa je na ktero stran da se druge drža-
 ve nagnejo in zlasti naša Avstrija. Navada je, da, ke-
 dar si pridete dve vladi tako navskriž, da se je vojsko
 med njima bati, si drugo vlade prizadevajo, ju pomiriti in
 razpor poravnati. Tako se tudi v tem hipu Avstrija
 Anglija in Rusija trudijo, in zdaj v Parizu, zdaj v Ber-
 linu svoje dobre svete ponujajo, da bi se vojski v obojni
 prišlo; upanja pa nimajo veliko, da kaj dosežejo; to na-
 me vedó. Med tim si pa Napoleon in Bismark že na
 vojsko pripravljata in zaveznikov in prijateljev iščeta.
 Italijo je Napoleon brž ko ne že na se priklenil; Bismar-
 kije srce bolj za Prusa; Avstrija, to bi, se ve da, bilo
 nar bolje, ko bi mogla le od daleč gledati, toda težko,
 da ji bo to mogoče v tem, ko bo krog in krog na-
 gorelo. — 23. t. m. je bila podpisana v Florenciji **kup-**
čijska pogodba med Avstrijo in Italijo. **)

Nov časnik na Dunaji.

Pod vredništvom gg. **Livčaka** in **Klimkoviča** bo za-
 čela izhajati meseca maja „**Slavjanska Zarja**“, političen
 časnik v ruskem jeziku. Hodil bo na svetlo vsaka dva
 tedna enkrat; veljal 6 gold. na leto; zastopal bo vac-
 slovanske interese v Avstriji.

Uradni oznanilnik.

Ediketi. Dno 15. maja, 1. junija, 2. julija, in 5. avgusta t. l.
 ho premoženje Mart. Jakopiča iz Avč pri c. k. okr. sodnji v Kani-
 du 29. aprila, 31. maja premoženje Ant. Makoviča iz Ajdovšine, leže-
 če v Šempasu, cenj. 1607 g. pri c. k. okr. sodnji Gorici; 13. maja in
 15. junija pa drugo premoženje Makovičovo, cenj. 8640 g. pri okr. so-
 dnji v Gorici na prodaj.

C. k. okr. sodnja v Sežani naznanja upnikom Jož. Husu-a iz
 melih Repen, da imajo do 31. maja t. l. pismeno svoje terjatve doka-
 zati in da bo 6. junija t. l. poravnava pri ravno tisti sodnji.

Borsni kurs na Dunaji 25. aprila: Metal-
 liques 55:80; narodno posojilo 66:70; London 134:90;
 adžjo srebra 133:25 cekini 6:38. —

Loterijske številke zadnjič vzdig-
njene: V Gradcu 17. aprila: **72, 22, 26, 37, 15;**
 na Dunaji 17. t. m. **2, 40, 76, 18, 42.** — Priho-
 dnje vzdigavanje: V Trstu 25. aprila in 4. maja; v
 Gradcu in na Dunaji 1. in 11. maja t. l.

*) **Palatin**, ki je vstelej kerkon nadvojvoda iz cesarske redovine,
 je cesarjev namestnik na Ogorskem. Po postavah l. 1848 pa gre ma-
 taka čast in oblast, da je cesar zraven njega le senca. Za to se ma-
 letos palatinstvo odpraviti.

) **Včasaj je bil naš avstrijski pooblastenec, ki je to pogodbo
 sklenil — sekcijaki načelnik **S. De-Pretis** skoz Gorico.